

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

SA NEKAJ VEČ KOT
NA DAN DOBIVATE
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (Izvenemil sobot,
nedelj in praznikov).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 41. — Štev. 41.

NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 27, 1941—CETRTEK, 27 FEBRUARJA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

NAROD NAJ ODLOČI O VOJNI

Sen. Wheeler zahteva, da narod s plebiscitom odloči, ako naj gre dežela v vojno

Včerajšnja debata v senatu o predlogi H. H. 1776 je postala zelo vroča in senator B. Wheeler, ki je voditelj izolacionistov, je predlagal, da naj Rooseveltova vlada prepusti narodu, da s plebiscitom odloči, ako naj Združene države vstopijo v tujo vojno.

Wheeler je ostro napadel vladne pristaše ter vlado naravnost obdolžil, da je ameriškemu narodu do lanskih predsedniških volitev prikrivala svoje resne vojne namene.

Voditelj večine zavrnil Wheelerja

Voditelj večine senator Barkley pa ga je jezno zavrnil: "Senator ve, da nikdar ni bilo in nikdar ne bo nobenega načina, po katerem bi mogla postavodaja b'iti predložena v glasovanje narodu."

Wheeler pa ga je takoj zavrnil: "Toda je resolucija, ki sva jo predložila jaz in senator La Follette, ki predlaga ustavni dodatek, da naj narod glasuje, ako hoče iti v vojno ali ne. Ali jo bosta senator in vlada sedaj podpirala? Ako hočeta, bo sprejela v obeh zbornicah in bo osvojila celo deželc."

Nato pa je Barkley glasno zaklical: "Jaz sem zadovoljen in mislim, da je tudi ameriški narod zadovoljen z ustavnim načinom, kako kongres pove vojno." Medtem ko so bile debate de-

set dni še precej mirne, so se včeraj duhovi zelo razburili in sredi velikega hrupa je Wheeler zopet začel kočljivo vprašanje, ako niso morebiti Rooseveltovi poslaniki onstran morja prevzeli kakih obveznosti in je zahteval, da naj odbor za vnanje odnošaje zasliši naše poslanike, ki so bili v Evropi, ko je izbruhnila vojna in naj podpriso povelje svoje mnenje. Wheeler je rekel, da so poslaniki tedaj, ko je predsednik govoril o miru, govorili vse kaj drugega.

Senator Chandler je Wheelerju očital, da ni patriotičen, ker hoče pri narodu izpodbiti zaupanje v predsednika. Wheeler pa je pred Chandlerjem vdaril po mizi ter zakliknil:

"Vzamem predsednikove lastne besede." Nato je iz nekega časopisa prebral včerajšnjo Rooseveltovo izjavo, da je najprej treba zmagati in šele zatem govoriti o miru. Nato pa je nadaljeval:

"To sili Angleže, da se bojijo dalje. Kako naj jim potem oltegnemo svojo pomoč, da bi jih rešili, ako smo kaj takega storili? Jaz hočem biti do naroda samo pošten. Ako je to naša vjna, potem pojdim v vojno in zrušimo Hitlerja."

"Nikar me ne postavljajte v svoj razred," ga je zavrnil Chandler. "Jaz sem stotnik v rezervi in če pride do vojne, bom zavzel svoje mesto. Senator iz Montane pa gre lahko domov."

"Vi, tovariši, ki se sami nazivljate izolacionisti, boste nekega dne dobili svoje. Popolnoma boste se izolirani. Prišli bodo od vseh strani in bodo bombardirali vaša mesta in vaše hiše. Govorite o pogajanjih s Hitlerjem. Jaz se ž njim ne

bi pogajal, in če bi se, bi bil naspameten."

Za Wheelerjem je nastopil senator Nye, ki je podpiral senatorja Wheelerja. Nato pa rekel:

"Ako ta predloga postane postava, tedaj bo kongres ravnal tako brez moči, kot je Hitlerjev rajstag ali pa Mussolinijeva poslanska zbornica, ali pa parlament cesarja Hirohita."

"In ko bo kongres na ta način ponižan, bo predsednik povisan v diktatorja, samodrže. In ko se bo to zgodilo, tedaj ne bo več mnogo dni, ko nam bo rečeno, da naj odobrimo vojno napoved, ko je diktator že šel v vojno."

Najmijši kaznenec v Sing Singu

V newyorško državno kaznilnico Sing Sing so prepeljali 14 letnega Alexandra Keitta, ki je bil obsojen zaradi umora po drugem redu na štirideset let ječe. Keitt je umoril meseca septembra newyorškega krojača Samuela Garfinkela ter ga oropal za tri dolarje.

V sedmih državnih kaznilnicah je Keitt najmlajši kaznenec. Warden Lawes je rekel: Postava že ve, kaj dela. Fant je zelo razvit ter vzbujal vtis, da je star najmanj šestnajst let. Če bi se mu posrečilo napodlagi rojstnega lista dokazati, da je star manj kot šestnajst let, bi bilo mogoče izpustiti zanj habeas corpus povelje, in sodišče bi moralo ob sodbo razveljaviti.

Dar Palestini

Ameriška ženska židovska organizacija "Hadassan" je poslala nedavno v Palestino 5 ton zdravniških instrumentov, raznih drugih zdravniških potrebščin, oblek in vitaminov.

Industrijalci povzročajo stavke

Philip Murray, načelnik CIO, je povedal par gorkih ameriškimi velepodjetnikom, ki od delavcev neizmerno dosti zahtevajo, v zameno jim dosti ne dajo.

V Atlantic City, N. J., zboruje "American Association of School Administrators". Poleg raznih drugih govornikov je nastopil tudi Philipp Murray, predsednik CIO, ter razpravljal o stvarkah v vojnih industrijah. Kot povzročitelj stavk ni ožbal delavcev, pač pa velepodjetnike in industrijalce.

Delavci, — je dejal, — skušajo na vse mogoče načine izboljšati svoj obupen položaj ter pričarati nekaj sonca v svoje domove, delodajalec jim pa, kot da so se domenili, dobijejo vsako zahtevo po zvišanju plač. Jaz ne bom nikdar zagovarjal gospodarskega sistema Gen. Electric, American Telephone and Telegraph Company, Standard Oil Company of New Jersey ali pa U. S. Steel Corporation. Ta podjetja imajo vsako leto pri vsakem delavcu od \$420 do \$2200 čistega dobička.

Armada in mornarica ter narodnoobrambna komisija dajejo tem kompanijam prednosti pri delitvi kontraktov.

Murray je omenil neko družbo, ki je dobila kontrakt za 70 odstotkov vseh oklopnih plošč, potrebnih v vojne namene, ter ji je bila poverjena zgradnja skoro vseh trgovskih parnikov, določenih po narodnoobrambnem programu. — Kontrakti, ki jih ima ta družba, predstavljajo vrednost 1225 milijonov dolarjev. Dela ima toliko, da ga ne bo mogla pravočasno završiti, navzlic temu je pa nedavno odpuščila šeststo delavcev pod pretvezo, da s tem, ker se vdejavajo v delavskem gibanju, ovirajo delo v tovarni.

Umestno opozorilo

V I. C. Scottovo trgovino v Raleigh, N. C., so že ponovno vdrli roparji in odnesli precej blaga. Te dni je dal lastnik nabiti v trgovini naslednje opozorilo:

— Ko boste še prišli krast, vas prosim, da napšete na poseben listek, kaj ste ukradli. Verjemite mi, da nimam časa po vašem odhodu ugotavljati, kaj ste mi odnesli. Vedeti moram, kolikor stvari imamo v zalogi, koliko sem jih prodal in koliko so mi jih ukradli.

63 dni v nezavesti

Na božični večer se je 22-letna Ruth Stevenon v Philadelphiji ponesrečila z avtomobilom. Izza onega časa je v globoki nezavesti. Medtem so jo dvakrat operirali, ne da bi kaj šutila. Pred operacijo je namoč niso omamili.

V njenem slučaju ne gre za spalno bolezen, pač pa za enotni Temple univerze se za neštavno gl. bofo nezavest. Zdravniki Temple univerze se za neštavno bolnico zelo zanimajo.

Minor-Browderjev naslednik

Earl Browder se je poslovil od svojih pristašev ter pri tej priliki očital Rooseveltu, da je bil izvoljen pod napačnimi pretvezami.

V Central Opera House v New Yorku se je zbralo v sredo približno dva tisoč komunistov, ki so nestrpno pričakovali glavnega govornika. Naposled je vendarle stopil na oder Earl Browder, generalni tajnik komunistične stranke v Združenih državah.

Browder bo moral te dni v ječo, kjer bo ostal štiri leta, kajti najvišje sodišče je potrdilo razsodbo nižjega sodišča, da Browder zasluži tako kazen, ker se je pri dveh ali treh prilikah posluževal potnega lista, ki ga je dobil pod napačnimi pretvezami.

Navzočim pristašem in tovarišem je Browder povedal, da ga bo štiri leta nadomestoval Robert Minor, znan kartonist.

Zborovalci so sprejeli resolucijo, v kateri se zgražajo nad razsodbo najvišjega sodišča. Po njihovem mnenju je razsodba del vojne zarote, pri kateri je sodelovala zelo pestra družba, namreč Rooseveltova administracija, Willkijevi republikanci in gospodje v Wall

KDAJ BO RES MANJKALO DELAVCEV?

Narodnoobrambni program bo tako obsežen, da bodo morali podjetniki najeti v teku dvajsetih mesecev šest milijonov novih delavcev.

Twentieth Century Fund je objavil te dni poročilo, ki je javnost precej presenetilo.

Organizacija namreč napoveduje, da bo kmalu začelo primanjkovati delavcev. Za narodno obrambne svrhe so namenjene tako ogromne vsote denarja, da bo obratovanje šele jeseni leta 1942 doseglo svoj vršek. Do tistega časa bodo namreč zgrajene nove tovarne, stare pa primerno preurejene, bo lo odgovarjale svojemu motru.

Do jeseni leta 1942 bodo potrebovali podjetniki šest milijonov novih delavcev. Zli se, da jih bodo le težko dobili, kajti že sedaj je v deželi komaj štiri milijone nezaposlenih.

Tozadevno poročilo je sestavil s svojimi pomočniki dr. L. G. Reynolds, profesor John Hopkins univerze.

Poročilo je marsikoga presenetilo, kajti delavske organizacije, pa tudi zveza ameriških tvorničarjev, so mnenja, da je v deželi še vedno okrog sedem milijonov nezaposlenih.

Profesor Reynolds trdi, da ni več daleč čas, ko bo začelo v Ameriki delavcev resno primanjkovati.

Streeta. Zarota pa ni bila naperjena samo proti Browderju, pač pa proti ameriškemu narodu.

Če so za zločin, ki sem ga jaz storil, — je vzkliknil Browder, — določili kazen štirih let, kakšna kazen naj potemtakem zadene predsednika Roosevelta, ki je bil vtretje izvoljen pod napačno pretvezo, da Amerike ne bo pahnil v vojno. Ker je prelomil svojo obljubo, mu bo zgodovina naložila za ta zločin najhujšo kazen. Izdal je namreč mir in speriteto ameriškega naroda.

Za svojega naslednika je imenoval Browder Robert Minor, 58 let stargga časnikarja in kartonista iz Texasa.

Minor je pred leti risal kartone za St. Louis Post Dispatch, Philadelphia Public ledger in New York World.

Leta 1919 so ga ameriške vojaške oblasti v Coblenzu, Nemčija, obtožile sindikalizma, toda general Pershing se je zavzel zanj, nakar je bil odpuščen.

DELAVCEM SE OBETAJO BOLJŠI ČASI

Narodni dohodek se bo povečal za petnajst odstotkov. — Življenske potrebščine se ne bodo dosti podražile. — Stanarina se je v bližini municijiski tovarni povišala.

Ameriški gospodarski izvedenci se pečajo z vprašanjem, kakšen vpliv bo imela oborožitev na vsakdanje življenje ameriškega naroda.

Zaenkrat so toliko dognali, da se bodo razmere v tekočem letu izboljšale. Povprečen Amerikanec si bo mogel v vseh pogledih znatno več privoščiti kot mu je bilo zadnja leta mogoče.

Narodni dohodek znaša sedaj 74 tisoč milijonov dolarjev. V doglednem času se bo povišal na 85 tisoč milijonov dolarjev, torej skoro za petnajst odstotkov.

Ker odpade velik del narodnega dohodka na delavske plače, je jasno, da bo tudi zaslužek večji.

Največ bodo zaslužili delavci v municijiski industriji, ker je pa municijiska industrija kolikor toliko v zvezi z vsemu drugim industrijami, je jasno, da se bo položaj delavstva v splošnem izboljšal.

Onstran morja

Prve nemške čete v Afriki

Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj naznanilo, da so prve nemške čete v Afriki doživele ognjen krst. Nemški motoriziran oddelek je namreč zadel na angleško motorizirano stražo v Libiji in vnel se je boj, tekom katerega je bilo uničenih nekaj angleških oklopih avtomobilov in je bilo tudi nekaj angležev jetih.

Do tega spopada je prišlo v bližini Agedabije, južno od Bengazija.

Angleži osvojili Somalijo

Včeraj so Angleži vkoraki v Mogadiscio, glavno mesto italijanske Somalije in so s tem postali gospodarji cele italijanske kolonije. Mogadiscio in Kismayu sta edini pristanišči v Somaliji. Kismayu so zavzeli že 14. februarja.

Angleži so skozi močvirja in grmičast svet izvanredno naglo prodirali, kajti v dveh dneh so napravili 220 milj dolgo pot.

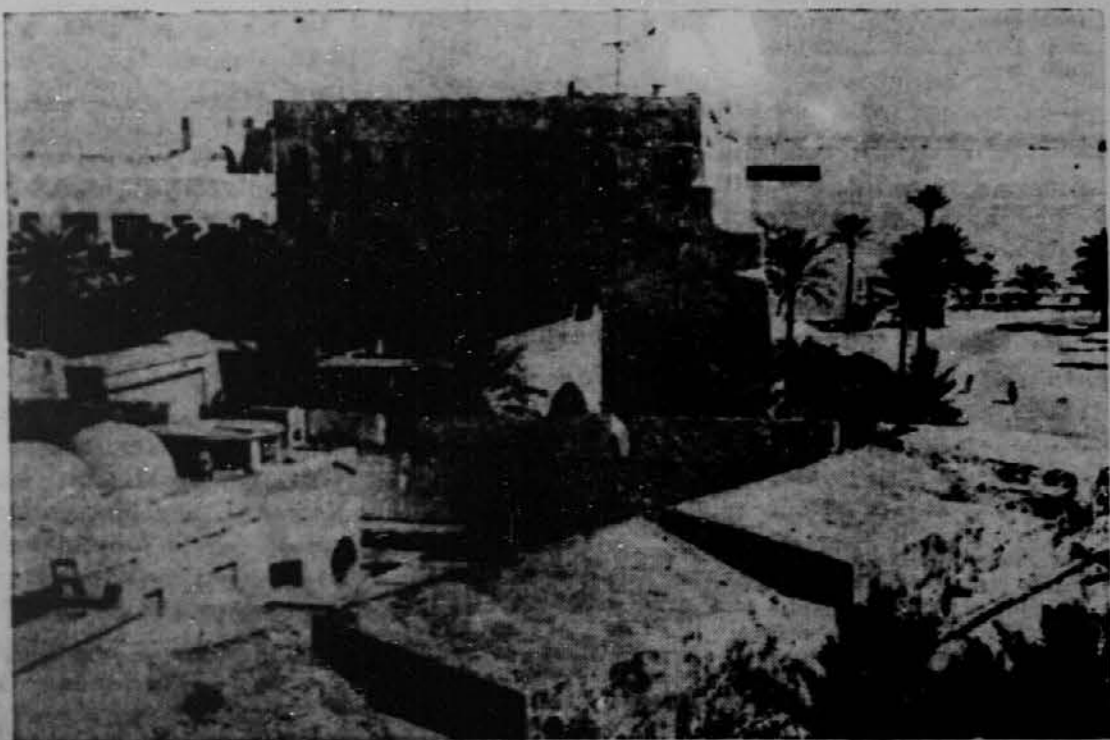
Najbolj so se Lahii upirali ob reki Jubii, kjer pa je bil slednjič njih odpor zlomljen in vjetih je bilo 64 italijanskih častnikov, 423 italijanskih in 836 kolonialnih vojakov.

CINCAR-MARKOVIČ POKLICAN DOMOV

Jugoslovanski vnanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković, ki je včeraj prišel v Budimpešto, da podpiše prijateljsko pogodbo z Madžarsko, je bil nenadoma poklican v Beograd.

Vzrok, zakaj je bil poklican, še predno je podpisal pogodbo, ni bil naznanjen. Diplomatski krogi pa domnevajo, da je temu vzrok dejstvo, da se nahaja angleški vnanji minister Anthony Eden v Ankari, kjer se posvetuje glede položaja v Sredozemlju in na Balkanu s turškimi državniki in visokimi častniki. Včeraj je Eden bil tudi v razgovoru z jugoslovanskim poslanikom v Ankari.

IZGUBLJENA ITALJANSKA TRDNJAVA V AFRIKI

Italijanska trdnjava Derna v Afriki, ki so jo Angleži zavzeli po tridnevni vroči boji. — Včeraj je bilo poročano, da so prevzeli vodstvo vojne proti Angležem v Libiji nemški častniki, in da so že sedaj nemške čete v Libiji. Poročilo ni bilo potrjeno.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakser, President; J. Lapsha, Sec. - Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays. Subscription Yearly \$6.-. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.-; za pol leta \$3.-; za četrt leta \$1.50. - Za New York za celo leto \$7.-; za pol leta \$3.50. Za inozemstvo za celo leto \$7.-; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

SENATOR BURTON K. WHEELER

Poleg predsednika Roosevelta je v sodobnem ameriškem javnem življenju gotovo najzanimivejša osebnost demokratični senator Burton Kendall Wheeler iz Montane.

Danes je Wheeler srdit Rooseveltov nasprotnik. To je bil že mnogokrat prej. Večkrat je bil pa tudi njegov odločen zagovornik in pristaš.

Wheeler velja za velikega liberalca in širitelja naprednih idej. Podpiral je, toda ne brezpogojno, skoro vse Rooseveltove novotarije. Moza sta se večkrat resno sprla, spor je pa dosegel svoj višek, ko se je Roosevelt pojavil s predlogom, da je treba Angliji pomagati do skrajnosti. Takoimenovana "lend-lease" predloga ima v senatu precej nasprotnikov, naj-srditejši med njimi je pa Burton Kendall Wheeler.

Pri pobujanju Rooseveltovih načrtov Wheeler ne izbira besed. In ko mu Roosevelt odgovarja, tudi njegovi izrazi niso prav posebno izbrani.

Prvič je nastopil Wheeler proti Rooseveltu, ko je bil slednji iz razlogov varčnosti proti izplačilu bonusa veteranom. Nastopil je tudi proti Rooseveltovim načrtom glede preustrojitve najvišjega sodišča.

Leta 1936, ko je Roosevelt kandidiral za ponovno izvolitev, je bil Wheeler zanj in je izjavil: - Nazadnji naj kriče, kolikor jim je drago! Mi smo se lotili velike naloge, da vrnermo to deželo narodu, in ne bomo mirovali prej, da bo ta velika naloga rešena.

Kmalu po tistem je predsednik pozval kongres, naj mu dovolj povečati število članov najvišjega sodišča od devet na petnajst. Predsednikov predlog je naletel na velik odpor. Voditelj odpornikov je bil senator Wheeler iz Montane. - Predloga je bila poražena.

Kmalu sta se pa Roosevelt in Wheeler pobotala. Predsednik je poveril senatorju precej tehtavno nalogo: podpirati stalniše administracije v zadevi transportacijskih reform.

Ko se je bližalo leto 1940, je Wheeler izjavil, da po njegovem mnenju Roosevelt ne bo vtretje kandidiral. Progresivni demokrati so nameravali nominirati Wheelerja za predsedniškega kandidata. Zanj je bil tudi John L. Lewis, predsednik CIO.

Demokratje so izbrali Roosevelta, in Roosevelt je bil vtretje izvoljen.

Wheeler je zagovarjal vladni program glede trgovinskih pogodb, priporočil je prodajo orožja in municije Angliji in Franciji, zavzel se je za uvedbo obvezne vojaške službe, pri vsaki priliki je pa poudarjal, da Amerika ne sme pod nobenim pogojem poslati svojih vojakov na evropska bojišča.

Kakorhitro se je pojavil predsednik s svojo "lend-lease" predlogom, je bil Wheeler spet v taboru njegovih nasprotnikov.

Ob neki priliki je rekel, da zbira predsednik okrog sebe vse tiste, ki koprae po vojni, dočim se izogiba tistim, ki se zavzemajo za mir.

Wheeler je začel ostro kritizirati predsednikovo vnanjo politiko, predsedni mu je pa še ostrije odgovarjal. Vse kaže, da borba med njima ne bo še tako kmalu končana.

Devetindevetdeset let ječe

V Fort Worth, Texas, je bil obsojen na devetindevetdeset let ječe farmer Earl T. Brewer, ker je usmrtil svojega zeta, 19 let starega študenta Glana Coxa.

Njegova hči je pobegnila s Coxom dne 6. januarja in se poročila z njim. Brewer jim je sledil ter slednjič dognal, kje sta najela stanovanje. Ko je prišel Cox po stopnicah, mu je Brewer z žepnim nožem prerezal vrat.

Sodniku je rekel: - Tako se mi zdi, da nima preprost človek na tem svetu pravice več. Svojo hčer sem hotel dobro vzgojiti, da bi bila nekoč poštena ženska. Če bi vedel, da se je Cox poročil z njo, bi tega ne storil. Prepričan sem bil, da kar tako živita.

Ko je hči zvedela, kakšna kazen je bila prisojena očetu, je rekla: - Zelo mi je hudo.

SIMFONIČNI KONCERT.

(Kot običajno, bo tudi prihodnjo nedeljo 2. marca priredil newyorški WPA simfonični koncert v Carnegie Hall v New Yorku pod vodstvom svojega kapelnika dr. Friedera Weissmana. Pričetek je ob 8.45 zvečer - vstopnina od 28 centov do \$1.10.

Istega dne pa so še drugi simfonični koncerti, kakor na primer v Brooklyn Museum na Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y. Začetek ob 1.30 popoldne. Koncert bo tudi v American Museum na 77. ulici in Central Park West, New York, N. Y. Začetek ob 2.30 popoldne.

Pri zadnjih dveh koncertih je vstopnina brezplačna.

Angleži zasedli italjanski otok

Angleška admiralteta naznanja, da je angleška armada zasedla italjanski otok Castellorizo v skupini Dodekaneških otokov, ki je zelo pripraven za letalsko oporišče in se nahaja komaj 5 milj od turške obali v Mali Aziji.

Newyorški odmevi

FRANK KERŽE

Najprej se bom dotaknil pisma, katerega sem prejel pred nekaj časi. Rojak piše - kdo, to seveda ni važno. Tudi bi ne bilo prav, da povem, zakaj on se je obrnil zaupno name in jaz sem mu enako odgovoril. Torej:

Živim v malem mestu, večinoma med Američani. Prilika namene na vse in tako smo razpravljali tudi o delavski politiki. Jaz za-topam vselej delavca, kar sem sam. Kritiziral sem eno in drugo ter kazal, kje bi bilo lahko kaj izboljšanja.

Kar pridejo nekega dne v zadnjem letu k meni. Stavijo mi različna vprašanja in mi povedo, da sem naznanjen ko komunist, četudi nisem nikdar spadal v to stranko. Po izpraševanju so mi odtisnili prste in me fotografirali, kar se mi vse tako zanašlo zdi, da bi najrajši odšel kam drugam, v drugi svet, v druge države.

Kaj misliš o južni Ameriki, recimo Argentini? Mogoče ni moreš povedati za katero drugo. Kaj pa s sosodno Meksiko - ali je mogoče kaj naših ljudi tam?

Imam nekaj denarja, pa ne vem, kam bi se ga varno naložilo.

Bojim se namreč kakega preganjanja, ker imamo to veselo in z njo vse vrste pete kolonizacije in druge, ki pridejo vsi polagoma do obračuna, če ne bo kmalu mira. Meni se vse to postopanje tako za malo zdi, da bi se res najrajši kam umaknil seveda v kraj, ki bi bil boljši, kakor je tukaj -

Piši mi poleg še nekaj o jezikih v južnih državah in vprašaj, kaj mi jaz svetujem.

Odpisal sem mu v bistvu tako:

"Na Tvoje pismo Ti morem sporočiti le to, da je na vsem svetu danes ena sama država. Kier je še dosti svobode in vse druge varnosti, veliko več, kakor kje drugje na svetu. In ta država je: Združene države ameriške, torej republika, koder živiš Ti in jaz.

Razmere v južnih državah ameriških se niti primerjati ne dajo z našimi, zakaj tam je vse skupaj šele v razvoju. Gosto so naseljene z elementi iz fašističnih držav. Imamo torej tam dosti Špancev, na katere voliva fašist Franco. Dosti Italijanov, na katere ima vpliv Mussolini. Jako veliko Nemcev, kateri so skoro vseskozi naciji. Poleg tega je v splošnem ves latinski element tak, da se težko dela z njim. Na eni strani velika bogastva, na drugi brezprimerna izkoriščanja, kar občutijo zlasti naša dekleta, ki služijo po premožnih družinah. Delajo večer za večerom do polnoči, da se pase bogata družba, drugo jutro morajo biti zopet ob petih pokoneci.

Nekatere izmed južnih ameriških držav so že skoro čisto fašistične. Brazilija je postavim prepovedala vsako tujjezično časopisje in v šestih mesecih morajo vsi tuji listi prenehati.

Pred par leti me je vprašala neka oseba, ali ji svetujem iti v Buenos Aires, ki je glavno mesto Argentine. Svetoval sem ji tako, da naj stori vse, kar se ji zdi prav, samo ene napake naj ne napravi: naj ne zapusti naših držav.

Ampak vsak človek ima svojo glavo in tista oseba je tudi odjadrala v južno Ameriko. Konec? Po par tednih si je želela nazaj, a vzelo ji je leto dni predno se ji je posrečilo priti srečno sem.

Sosodna Meksika ni nobena izjema v tem.

Torej ne misli, da bi se kam umaknil, ker ni nikjer na svetu boljšega. Ostani lepo tukaj in - molči. S tem, da si govoril, kakor sam praviš, za delavsko

stvar, nisi nikomar nič pomagala škodil pa sebi. Kar si torej trpel, to si recimo zaslužil, ker nisi znal molčati. Pa vedi v bodoče malo boljše.

Če ne spadaš k nobeni stranki in kakor praviš, Ti ne morejo nič. Zakaj v naših državah imamo državljanske pravice, to se pravi: nikdo Ti ne more in ne sme kaj, če Te ne pripelje pred sodnijo in Ti dokaže.

Kar se pa dolarja tiče, vedi, da bo zadnji denar na svetu, če bo namreč kdaj denar sploh ob svojo veljavo. Naložbi ga lahko na banko ali v pošto hranilnico in do pet tisoč dolarjev Ti jamči država. Večje garancije ne moreš imeti nikjer drugje.

Torej ostani lepo, kjer si - premakni se v kak drugi kraj in boji v bodoče bolj previden. Če imaš nekaj sredstev, se mi zdi najboljša, da kupiš kje blizu velikega mesta kako malo farma, pa se naseliš in boš sam svoj gospodar, neodvisen in v miru pred vsem svetom."

Tako nekako sem mu odgovoril. Ker pride vsak čas, kdo, da me vpraša za svet in enakem ali podobnem slučaju. Se mi zdi, da bom tako odgovoril veliki večini po svojem najboljšem prepričanju.

Naši ljudje napravijo dostikrat napake, katere gredo rade za njimi. Jaz sem večkrat pisal o tem, da naj bo vsak zase in vsi skupaj malo bolj previdni. Mi smo takorekoč najmanjši narod na svetu, New York sam premore petkrat toliko ljudi, kolikor je nas vseh skupaj, tukaj in tam. Pa se vsaki tako repenčimo in skacemo po gnojnem kupu, kakor da je vse naše in da odločamo mi vse. Pride kdo in nam natrobi nekaj tujih "cvetk", pa kar gorimo zanje.

Veste, kaj je vzrok temu? To, ker smo takorekoč od vsakega. V nekdanji Avstriji smo rasli kakor čreda ovac, ki je zastražena s pastirji in psi od vseh strani. Prišli smo sem in si nismo nikdar vzeli časa in truda, da bi malo preštudirali, kakšne so te države in kaj ti vse nudijo. Koliko naših ljudi pa ve, kaj je demokracija, kaj pomenja, kakšne temelje ima in kaj je vse mogoče v nji. Koliko - vprašam?

Kolikor nas čita naše liste, smo skoro vsi iz starega kraja. Kdo je kaj prinesel sem, razven zdravil rok in močne volje? Vsi smo začeli z ničem, a vendar imamo danes na tisoče slovenskih domov, na stotine društev, na ducate narodnih domov. Marsikatera slovenska družina je dala sinu ali hčeri priliko do izobrazbe. Mnogo naših ljudi zavzema odlična mesta.

Koliko naših ljudi se je vrnilo v stari kraj? Veliko - ampak slednji je prišel nazaj iz enega samega vzroka, ker je Amerika veliko boljša od stare domovine. Kdor je enkrat delal za dolar, ne more več delati v dinarčke, kronce ali live.

Edini smo vsi v tem, da je Amerika toliko boljša od vsake druge dežele ali države na svetu, da se je do danes še slednji povrnili, kdor se je zanašal kam drugam.

NEVERJETNO PRENEHANJE REVMATIČNIH BOLEČIN

Nikar ne nepotrebnost ne prenašajte bolečin v kital. Na tisoče ljudi je bilo nepriznavno rešenih revmatičnih bolečin, bolečin v kital in zgibih s pripravitim drgnjenjem s Pain-Expeller-jem. To nenavadno zdravilo naglo pomaga. Do sedaj je že bilo prodanih nad 17 milijonov steklenic. Kupite Pain-Expeller. Zahtevajte Pain-Expeller s sidrom na steklenici.

SLOVENIAN 123

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Edino v Ameriki napreduje delavec, kakor nikjer drugje ne. V naši stari domovini je delavec taka sirota, da ne more nikamor ne sam, ne v skupini. Ali slišite kdaj o kakem delavskem pojavu ali napredku iz starega kraja?

Sem prijatelj vsega, kar je dobrega na svetu, pa naj pride od tukaj ali tam. Toda pri vsakem razsojevanju mora biti človek kolikor toliko pravičen. Če nabiraš na eno žnoro vse, kar je slabega, nabiraj na drugo tudi tisto, kar je dobrega. Šele potem vagaj. In ko dobiš rezultat, pa primeraj vse skupaj s tem, kar si pusti doma. Potem boš odil pravilno.

Ko mlad in nedozorel narod kaj radi padamo v skrajnosti, zagorimo kakor kup slame in udrhimo za stavo.

Slednji čas se primumka kdo okoli tebe in ti poje: mi, delavci. Kdo pa je delavec v Ameriki? Devet desetih vseh ljudi. Kdor dela za svoj vsakdanji kruhek, je delavec. Izjemna je samo slovenski časnikar ali pisatelj. Zakaj on dela, ne da bi bil plačan. Toda kadar kaj rabi, mora pa le plačati.

Še tisti naši duševni delavci, ki so nastavljeni in plačani, - kakor so že - imajo tako težko stališče, da se človek čudi, kako more ta ali oni vzdržati desetletja, ne da bi se ga prijel a usmiljena jetika. Zakaj med nami Slovenci, smo vsi pisatelji, vsi znanstveniki, strokovnjaki, ki znamo in zmoremo vse. Časnikar s plačo ni pri ras drugega, kakor tarča, kamor se pošilja vse pišice in vsako oslarijo. Če bi vedeli, kaj pomenja demokracija, bi se uvrstili za tistimi, s katerimi se strinjamo in jih podpirali. Zakaj demokracija ne pomenja, da vsak po svoje kašlja, da se pod vsakim k'obukom kuha posebna "rihta". Demokracija pomenja, da se človek večno odpoveduje svojem in da zasleduje tisto, kar je najbolj zdravo in pravilno za največje število ljudi. Čim več demokracije in svobode, toliko manj besedičenja in mlatenja praznih fraz.

Na vsakem našem zborovanju in na vsaki konvenciji se izgubi dve tretjini časa z govorniki, ki prihajajo drug za drugim z besedami: jaz se tudi strinjam ... ali jaz se ne strinjam. Če se strinjaj, molči in glasuj za, ali pa glasuj proti.

V listih prinašajo uredniki večkrat stvari, ki so vredne, da jih človek premisli in presodi. Kar je dobrega, vzprejme, kar ni, s tem se dela, kakor z človekom velikega ameriškega dnevnika: gre neprebrano v koš.

Pa pridejo rojaki in pritiskajo na desno in levo, tako, da se

Peter Zgaga

GREŠIL SEM ...

Grešil sem ... Grešil strahno, dosledno in vztrajno, in v meni se ni užgala niti iskrica volje, da se poboljšam.

Moja grešna dejanja sicer niso bila v nasprotju z božjimi in človeškimi postavami, kar me pa prav nič ne razbremeni krivde, kajti današnje človeštvo ni podvrženo le božjim in človeškimi postavami, pač pa tudi postavam mode, dostojnosti in obnašanja.

Te postave, prijatelji moji, sem pa tako temeljito kršil in tako strahovito lomil, da dvomim, če je na vsem širnem svetu sodnik, ki bi me milostno sodil, ali mi pa celo odpustil moj greh.

Kar strese me in pred očmi se mi zamegli ob mislih in spominih, kaj vse sem počel.

Dve ponižni obleki imam - eno sivkaste in eno modre barve, pa se mi je le enkrat zgodilo, da obe istočasno nista bili primerni za pohod v civilizacijo.

Suknjič modre barve sem na komolcih do frmenta ogulil, kajti danes so bare raskave, in po barah različni mešanico piva, vina, žganja in sode se ne more nobena tkanina uspešno ustavljeti.

Ker so bile sive hlače običajno zadaj preluknjane, sem moral pač v sivem suknjiču in mo-

zadnje pokvari vse. Urednik pa ostane grešni kozel, zrel za novo žrtev.

Večkrat mi ni kaj prav, pa se človek tolaži z mislijo: čez sto let bo vsega konec. Svet bo stal, kakor stoji danes in na naših mestih bodo vrednejši in sposobnejši ljudje. V naravi so zakoni, da večno zmaguje dobro nad slabim, vredno nad nevednim - zakaj če bi tega ne bilo, bi ne bilo napredka.

Misli dosti - govori malo, pa bo za vse boljše.

LEPA PRILOŽNOST

V starem kraju imam dobiti ameriških 300 dolarjev. Ako želi kdo v starem kraju kako denarno zadevo urediti, naj se obrne na mene in se bova dogovorila, kako se naj zadeva reši. - FRANK CASH, Box 413, Mt. Pleasant, Pa. (3x)

Ni čuda, če je gostom, ki so me gledali, slabo postajalo, in da sem odhajajoč, ujel občutek "pig" ali še kaj hujšega.

Še danes mi je nepojmljivo, odkod sem vzel pogum, da sem več dni zapredoma hodil v isto restavracijo, in odkod je črpal gospodar potrpežljivost, da me ni že prvi dan vr gel na cesto.

Taki so bili torej moji grehi zoper modo in dostojnost. Toda vse to ni nič v primeri z zločinom, s katerim sem takorekoč dedno obremenjen in ga uganjam že izza svoje zorne mladosti.

Nisem se ga zavedal, toda v velikem ameriškem tedniku mi je neki članek o dostojnem vedenju odprl oči. V članku je namreč rečeno:

- Kadar ješ juho, jo moraš z žlico zajemati od sebe, ne pa proti sebi!

Kaj pa počnem jaz, nesrečnik, že dolgih petinštirideset let? Juho proti sebi zajemam! Skušal sem se spokoriti in civilizirati, pa ni šlo in ni šlo. Nesrečna roka je že tako vaje na, da juhe ne more in ne more zajemati od sebe.

Kaj bo z menoj, divjakom, necivilizirancem, izvržkom dostojne človeške družbe?

Trepetajoč slugim, kaj bo. Najmanj, kar morejo storiti z menoj je, da mi vtaknejo rinko v nos in me zapro za debelo železno ograjo.

To bi bila še najmilejša kazen za trdovratnega kršilca neizprosni postav mode, olike in dostojnosti.

DARILNE POSILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO. Table with exchange rates for various currencies (DIN, LIRA) and contact information for SLOVENIC PUBLISHING CO. at 216 West 18th Street, New York.

Dopisil se nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se z njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopisil se nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se z njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

MED PRIJATELJI

rečeno nedeljo dne 23. februarja sem bil z boljšo povabljen k prijatelju Fr. ... Tozadevno slavje se je ... v gostinskih prostorih ... Stephens in Mrs. Ane ... na 206 Wyckoff Ave., ... N. Y. Mr. Stephen ... Mrs. Maidl sta bila krstna ... Naj omenim da Mrs. ... je sestra Mrs. Starihe. ... deležba tega slavja je bila ... velika bodisi od strani prijateljev Franka Stariha ali njegove soproge. Med drugimi ... venci so se tega slavja udeležili tudi Mr. Anton Birk, z ... družino, Mrs. Rozman s ... poročeno hčerko in nje ... družino.

Torej Frank, kakor tvoja simpatična ženica, spremita na tem mestu moje ponovne iskrene čestitke, kakor tudi vam izražam ponovno iskreno zahvalo za vso tako lepo aranzirano zabavo in postrežbo v vseh ozirih, kakor tudi seveda iskrena hvala botru in botriči Mr. in Mrs. Maidl, ki sta pripravila tako okusno večerjo. Ta večer, ki sva ga prebila med vami z mojo ženo, nama bo ostal za vedno v spominu. S prijateljskim pozdravom, Anthony Svet.

VESTI IZ CLEVELAND, OHIO.

Dne 23. februarja je po 2 letni mučni bolezni preminila Mrs. Julia Fenec, roj. Glavice iz Maple Heights, v starosti 50 let. Bila je doma iz fare Hinje pri Žuženberku na Dolenjskem odkoder je prišla sem pred 28 leti. Družina Fenec je ena prvih naseljencev v Maple Heights, kjer biva zadnjih 22 let. Poleg žalujčega soproga Mike, zapuščena hčera Lucille, por. Petroff, Mary, Angelo in Julijo, brata Tomaža in Franka, ter polsestro Mary Brodnik, v starem kraju pa mater, dva brata in sestro.

— V Charity bolnišnici je te dni preminila Mrs. Caroline Prince, roj. Stas, soproga pomoznega okrajnega prosekutorja našega rojaka John J. Princea. Pokojna se je v ponedeljek preteklega tedna morala podvreči resni operaciji, kateri je sedaj podlegla. Poleg žalujčega soproga zapuščena 10 let starega sinčka, ter starše: Mr. in Mrs. John Stas.

Naj omenim nadalje, da prijatelj Frank je že dolgo vrsto let odnoso takorekoč ustanovnik slov. pevskega društva "Slovan", kakor tudi večletni član slov. podpornega društva sv. Jožefa št. 57 KSKJ v Brooklyn, N. Y.

Koledarje in Protike dobite pri zastopniku Glasu Naroda v Vaši naselbini.

PRIREDITEV ČITALNICE SLOVENSKEGA DELAVSKEGA DOMA

Veliko se je pisalo ta mesec v lokalnem časopisu o čitalnicah, ker se je praznovalo 35-letnico Slovenske narodne čitalnice na St. Clair Avenue. Ali napisala bi se lahko še cela knjiga o pomenu čitalnice za slovenski narod, ker ga ni naroda, da bi ravno čitalnice in čitalniške besede igrale tako veliko vlogo, kakor so jo ravno med Slovenci.

Čitalnice so bile matice vsem slovenskim kulturnim društvom. V času prepoveda Slovencev so se začele ustanavljati čitalnice in izobraževalna društva. Med člani ljubljanske čitalnice se je porodila misel za narodni dom v Ljubljani, ravno tako sokolska misel. Ni dolgo tega, ko sem čital v neki reviji, da so ravno Slovenci na povprečnost svojega prebivalstva, izdali največ knjig za leto 1939. Tako piše tudi naš pisatelj Louis Adamič da stara ženica prinese zelenjavo na trg v Ljubljano in si nazaj grede kupi knjigo. Narod, kateri rad čita, se ni zavisel pogubi.

Ali vrniti se moram nazaj k čitalnici Slov. delavskega doma. Kaj bi bil Delavski dom brez čitalnice? Kakor človek, ki mu poneha biti srec, s tem ne mislim, da bi se dom zrušil, ne. Ali tiste vabljive in privlačne sile bi ne bilo več v njem. Kako pomirjenega se človek počuti, ko vstopi v tiho sobo čitalnice, ozreš se po stenah in tam visijo slike naših pisateljev in pesnikov. V omarah pa knjige, katere so pisali ti naši možje, katerih vsak se je rodil v preprosti kmetijski hiši. Kaj bi bil naš slovenski narod brez našega Prešerna?

Da se dopis prevč ne zavleče, se moram vrniti k stvari, za kar je namenjen, namreč za prireditev čitalnice Slov. delavskega doma, katere se vsi v nedeljo 2. marca ob 3. uri popoldne. Vsi tisti, kateri ste posetili našo lansko prireditev, ste bili gotovo zadovoljni. To leto pa program tudi ne bo zastajal za zadnjim letom; program bo raznoličen in nastopijo sledeči:

[Statuettes club, zbor Slovan, Peter Dajmovic, Mladinski zbor S. D. D., sestre Kravos, Soc. Zarja, Zaic—Jelarcic in govornik bo sodnik Frank J. Lausche.

Nastopili bodo tudi pevski zbor "Jadran", duet "Sloge", John Telishman, Vadnal kvartet, in županski kandidat, nam poznani Anton Eppih. To vam bo zopet smeha na koše, ampak to leto ne bo kak potepuh, ampak pravi politik, oziroma pravi županski kandidat s pravo "pleh" muziko bo mamil svoje volilce. Obljube vam bo pa ta-

FARMA NAPRODAJ

Prodajam 103 akre zagnojene farme. — 16 akrov alfale, 7 akrov zimske pšenice, drugo je zasejano z deteljo in timoti; 16 akrov lepega gozda. Farma je v ravnini in med Cooperstown in Fly Creekom. Dobra studenčna voda. Skozi teče potok Oak Creek. Farma je ob tlakovani cesti. Moderno poslopje, elektrika, telefon. — V šolo vozi bus. Pol milje od unijske mlekarne, v veliki slovenski naselbini. Druga pojasnila dobite od gospodarja — FRANK TRINKAUS Hotel Oriskaney ORISKANEY, N. Y. (3x — Thurs.)

ke dajal, da boste kar zijali. Njemu bo pa tudi sekundiral naš dobro poznani Joseph Goddec.

Zatorej ne pozabite v nedeljo dne 2. marca ob 3. uri popoldne vsi na čitalniško 14-letnico S. D. D. Vstopnice se dobijo pri vseh članih čitalnice, kakor tudi pri natakarih doma. Cene vstopnicam so sledeče: Pri blagajni 40 centov, v prodajni 35 centov. Igra Yankovih orkester.

Za čitalnico Slov. Del. doma, Louis Elovlar.

"ODPRTA NOC IN DAN SO GROBA VRATA ..."

Dne 4. februarja je v bolnišnici v Galenu, Mont., umrl po daljši bolezni rojak Anton Pire star 58 let in doma z Vrha pri Trebnju na Dolenjskem. Pri hiši se je reklo pri Zbretu. V Ameriki je živel 40 let. Do leta 1938 je delal v premokovnikih, nato pa je vodil gostilno in prenočišče v Billings, Mont. Zapuščena žena, 4 sinove in dve hčeri, dalje v Grass Valley, Cal. brata in dve sestri in drugega brata v Alberti, Can.

Na Elyju, Minn., je pred dnevi umrla Mrs. Angela Vidmar, stara 55 let, katere je tanjak bivala 29 let in zapuščena moža, dva sinova in dve hčeri.

V Seattle, Wash., je pred dnevi umrla Mrs. Alojzija Debeljak, roj. Klobučar, doma iz Grma pri Novem mestu. V Ameriki je bila 20 let in tu zapuščena moža, v Calumet, Mich. pa dva brata.

V Borst, Minn., je pred kratkim umrl pionir John Zima, v starosti 82 let in doma od Bleda na Gorenjskem. V Ameriki je živel 65 let.

V Denver, Colo., je pred nedavnim umrla Mrs. Cecilija Pačič, v starosti 58 let in rojena v Principi vasi pri Ambrusu na Dolenjskem. V Ameriki je bila 35 let in zapuščena moža, 4 sinove in 2 hčeri.

Ako še nimate Blaznikov Pratiče za leto 1941, imate še priliko je dobiti. Letos smo naročili dovolj veliko zalogo, da zadostimo povprečnemu vprašanju po tej knjigi. Srečni smo bili, da smo prejeli celotno naročbo iz starega kraja. — Zatorej, ako še nimate Pratiče, naročite jo še danes, ako jo želite. Cena je 25 centov. — Svoje lahko pošljete v gotovini, dobro zavito v zalepki ali ako bivate v Združenih državah, se lahko pošljete znak po 2 oziroma po 3 cente. — Naročila pošljite na KNJIGARNO "GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York City.

Pittsburški kotiček

Piše I. BUKOVINSKI, Pittsburgh, Pa.

Lepe uspeh. — Zadnjo nedeljo dne 23. februarja je naš Dramatični klub predstavil veseligr "Denar", ki je imela moralni in gnotni uspeh. Igralci, večinoma mladi, Frank Šumič, Mary Skerlong, B. Gasper, L. Skerlong, Anna Klun, M. Bobnar, J. Kunič, J. Fabec Jr., P. Fabec in R. Fabec, so rešili dane jim vloge zelo dobro in v občeno zadovoljnost.

Tudi udeležba je bila precejšna, dasi bi bila lahko večja, zlasti od najbližjih sosedov Sl. doma. Toliko večja zahvala pa gre rojakom iz zunanjih selišč, kot Library, Conersdale, Cannonsburg, in še nekaj drugih, ki so nas počastili s svojim posetom.

Predsednik Slov. doma, Pavel Klun je ob tej priliki opozoril vse one stariše, ki imajo fante in dekleta s talentom za petje, a še niso člani društva "Prešeren" naj jih čimprej nagovore za pristop. Stari člani-pevci namreč (po zakonu narave) izginjajo drug za drugim in če ne bomo poskrbeli za mladi naraščaj, bo po naših dvoranah in odrih kaj kmalu utihnil glas naše lepe slovenske pesmi.

Smrtna žetev. — V nedeljo zjutraj, dne 23. februarja je v Pittsburh Hospital po enomeščni bolezni za vedno zatisnil svoje oči znani in splošno priljubljeni rojak Frank Štefančič iz 54. in Carnegie ceste. Rojen je bil pred 53 leti v vasi Trepčane pri Ilirski Bistrici, sem pa je dospel leta 1913.

Zaposlen je bil dolga leta pri Waverly Oil Works Co., kjer si je prav gotovo nakopal tudi bolezni. Tu ostavlja žalujčo vdovo ter 2 sinova in eno hčer, v stari domovini pa brata in sestro (če še živijo). Bil je član SNPJ št. 118. Bodi nam blag spomin, njegovi družini pa moje iskreno sožalje.

Domoljubna družina. — Za slučaj obrambe naše slavne zvezdnate zastave pred Hitlerjem (ali drugimi možnimi napadalci) sta zamenila civilne obleke z vojaško suktno 2 mlada in krepka fanta poznane družine Lojze in Margarete Rožič, Lawrenceville district. Emil, star 24 let je vstopil kot prostovoljec za 3 leta, starejši 26 letnik (za ime se ne spominim), pa je bil draftiran za 1 leto. Naj imata mnogo uspeha v novem stanu!

Bolezni. — V St. Francis bolnišnici se nahaja rojakinja Mrs. Mary Šmrekar, Carnegie in 54. cesti. Vsi znanci in prijatelji ji želimo skorajšnega zdravlja.

Ah, ti rojaki! — "Hotel sem zaminiti svojo, že precej obrsano karo z boljšim modelom", je pripovedoval prilično dobro stoječi rojak, "in trgovec me je nagovarjal za zadnji model ter mi našteval prednosti, vrline in razne koristne pritlikline, ki jih vsi prejšnji modeli pogrešajo! Ali ima pa tudi varnostno napravo proti nesreči (accident proof?) ga pobaram." — "Oh, taka pa še čaka iznajditelja!" mi odgovori. In sem vzlel cenejšo. Pogovarjali smo se o trgovini na mesečna odplačila. "Nak, na brado pa nisem — hvala Bogu — ničesar tu v Amerike kupil," se je pohvalil rojak,

pečlar. "razen za časa prohibicije veasih kvart ali pajnt munšajna."

"Svet pa je res narobe," je modroval rojak s par preostalinimi diakami na glavi. Zenski se po navadi neprime pša, ako pa le, si nataknejo lasulje, ki se ne ločijo od lastne grive. In vzlic temu ostanejo vedno pokrite, najsiho v cerkvi, uradu, gledališču in drugih javnih lokalih, dočim moramo mi možje povsod ponižno vzeti kufeto z glave in kazati našo nesrečno plešo celomu svetu. Ali bi ne bilo mnogo bolj dostojno, da bi mi ostali pokriti in bi raje ženske razkazovale ljudem svoj "permanent wave" bodisi na pristnih ali kupljenih lasih?!"

30 letni jubilej. — Naše pevsko društvo "Prešeren" bo v nedeljo popoldne dne 30. marca proslavilo v Slovenskem domu 30 letnico svojega obstanka z velikim pevskim koncertom. Sodelovali bodo pevski zbori iz drugih naselbin kot Johnstown, Library, West Newton, Ambridge, itd. Podroben program mi še ni znan, ali objavljen bo pravočasno v slovenskih listih.

Torej rojaki iz mesta in sosednih naselbin, ki ste ljubitelji naše krasne slovenske pesmi in vam je pri srečju naš svetovni napredek, pridite v obilnem številu, ne bo vam žal z ozirom na duševni užitek.

Dim — znak prosperitete — Ako se vedno kadi iz naših tovarniških dimnikov, je to znamenje zaposlenosti. Tekom depresije smo imeli bolj čisto ozračje, pa tudi delavske možnje so bile bolj čiste. In zdaj se iznajdejo meščani, ki jim ni dim po volji in tuhtajo, kako bi se ga iznebili. Iz tega namena so pred kratkim naši mestni očetje (councilmani) potovali v St. Louis, Mo., da bi se na mestu pončili, kako so se tam rešili te nadlege. Nu, tam so enostavno presedali iz mehkega na trdi premog, ki je skoro 2 krat dražji, čeprav močnejši in trpežnejši. Ali pittsburško okrožje je zakladnica mehkega premoga, po čigar rovihi je zaposlenih od 8 do 10 tisoč delavcev in kaj bi se s temi zdelo, če bi prenehali po domovih in tovarnah kuriti z njihovim produktom? Vsi oni, ki jih dim bode v oči, najbolje store, da se mufajo iz dimnastega Pittsburga v druga, bolj čista mesta, in — nfrina Bosna! Zato pa:

KNJIGE SLAVNEGA RUSKEGA PISATELJA

Igralec

Spisal F. M. Dostojevski 265 strani
Slavni ruski pisatelj je v tej povesti klasično opisal igralško strast. Igralec izgublja in dobiva, poskuša na vse mogoče načine, spletkari, doživlja in pozablja, toda strast do igranja ga nikdar ne mine.

Cena 75c.

Idiot

Spisal F. M. Dostojevski TRI KNJIGE Nad 600 strani

Krasen roman enega najboljših ruskih pisateljev. — Opis mladeniča, ki je imel že v najbolj rani mladosti nagnenja k nenormalnosti. Opis je živahen in ne utruja kot nekateri drugi romani Dostojevskoga.

Cena \$2.25

Poštno plačamo mi. Naročite pri: KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Dim, dim, dim, le kadi se, le kadi nad strehami tovarni; Mi vidimo te radi, ker dobre čase značiš. Nas hraniš in oblačiš, čimbolj si črn in gost, tembolj je naš mošnjček tolst!

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

KUHARSKA KNJIGA: Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku) RECEPTI VSEH NARODOV Stane samo \$2.—

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri: KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street, New York, N. Y.

Obiščite Slovenske Prireditve! VAŠA NAVZOČNOST PRIPOMORE NE SAMO K FINANČNEMU, PAČ PA TUDI K DRUGIM ZABNEMU USPEHU. DRUŠTVA POTREBU JEJO SODELOVANJA NE SAMO SVOJIH ČLANOV, TEMVEČ SPLOŠNE SLOVENSKE JAVNOSTI.

MOŽ SIMONE

—: ROMAN —:

Francoski spisatelj: CHAMPOL. — Preložil: LEVSTIK.

26

Bližala se je ura obeda. Vprašala se je, če bi se bilo treba preobleči. Angleška šega in oziri na lady Eleanor so ji to svetovali; po kratkem pomisleku je vzela iz kovčega svetlo in priprosto, toda svežo in prijazno batistno obleko, pravečato dekliško. Preoblečena in počesana, se je pogledala v zrcalo z nemirno pozornostjo, ki sicer ni bila njena navada. Popolno pomajkanje koketosti, in nemara tudi polujasna zavest svoje lepote jo je delala vobče precej brezbržni proti njenemu vtisu na druge. Nocojšnji večer je živo pazila nanj, še bila je zadovoljna, ko se je zagledala odpočito, pomirjeno in vso takšno, kakršna je bila po navadi in zadovoljneša pa, ko je ob svojem vstopu v obednico videla, da jo teta motri z odobravalno obrazom.

Lady Eleanor je bila že sedla k mizi, okrog katere je bilo dobro prostora za dvanaest ljudi, pa je bila spriču obsežnosti sobane vendarle še premajhna. Dva kuverta sta bila postavljena drug nasproti drugemu, in Simona je bila sama pri sebi nekoliko iznenadena, ko je videla, da ne pričakujejo razen njujha dveh nikogar k obedu. Tudi obed se je vršil s tisto potravnostjo in velikolepno izbravnostjo, ki je vladala povsod. Namiznik je malodane izginjal pod nakopičeno srebrnino, pod ogromnimi pogrevalniki, zvonci za pokrivanje jedil, nastavki in košaricami za sadje, pod množico nepotrebnih stvari, namenjenimi edinele za gledanje, ki so nekoliko prenaravnost spominjale človeka na zlatarsko izložbo, ko so se lesketale ob luči. Stirje služabniki v blestečih livrehah so čakali na svojih mestih, menu pa je bil po svoji sestavi in izvršitvi enak katerikoli izmed velikih pariških obedov.

"Francoskega kultura imam," je dejala lady Eleanor v pojasneno.

Francoski kuhar je nji sami malo koristil, ker se niti ni dotaknila nobene izmed jedi, ki so jih nosili na mizo in katerih vrsta se je zdelala Simoni brezkončna, tako da se že ni več čutila zmožne, delati jim čast.

Čimdalje je bila lady Eleanor sama, tem neprijetnejša ji je postajala njena družba. Vpriču svoje tete se je čutila v zadregi, kakor človek, ki je primoran igrati na neznanem mu godalu in dela na slepo srečo plašne poizkuse, tako premečen nad tem, da se mu včas posreči, kakor še večkrat disonanco, ki pride izpod njegovih rok. Gotovi odgovori in gotove besede najmedolžnejšega značaja so navidezno globoko razburjale lady Eleanor, ne da bi bilo Simoni mogoče, slutiti tak učinek naprej ali razločiti, ali ga kasneje, dočim so ji druge brez vsakega očividnega razloga natanogrede jasne obraz in klicale nanj celo nekaj smešljaj. Tako na primer je zaničljivo zmignila z ramami, ko je vprašala Simono o Georgeju ter jo je slišala hvaliti dečkovo bistrumost in govoriti o nadah. s katerimi navdaja roditelje. Porogljivo je zamrmrala:

"Staviti upanje v otroka! Človek mora biti neumen, da to stori!"

Nasprotno pa se je malo za tem živo zanimala za Floro, ki jo je Simona omenila, in vzdihnila z nepričakovanim sočutjem:

"Obžalujem to ubogo, bolešno, pokvečeno revico, ki je ločena od splošnega življenja in navdaja druge ljudi zgolj s studom in usmiljenjem."

"Flora bi se nikomur ne mogla studiti," je živahno odgovorila Simona. "Njena razumnost in ljubeznivost stori, da človek brž pozabi njen prirodni nedostatek."

"Res je. Takšno je torej vaše naziranje?"

O Flori nista več govorili. Vstali sta naposled od mize in se počali v salon, kjer je bila Simona sprejeta in kjer je očividno po navadi stolovala lady Eleanor.

Od tega trenutka sta se razumeli malo bolje. Simoni se je zdelo, da vidi, kako jo teta poučuje in doslej ni nezadovoljna z zaključki, do katerih prihaja.

"Ali igrate klavir?" je naenkrat vprašala lady Eleanor.

"Da, teta, nekoliko!"

"Dobro, zaigrajte!"

Lady Eleanor je z roko pokazala na krasen klavir, ki je stal v kotu sobane.

"Ali ljubite glasbo, teta?" se je drznila vprašati Simona. "Jaz? Nikakor ne," je odgovorila lady Eleanor z rezkim tonom, ki ni pušča dvoma o njenem mnenju.

Nato je zaključila z naglim protislovjem:

"Toda igrate vseeno; veselilo me bo."

Prezadovoljna, da je našla zabavo, je stopila Simona h klaviru.

"Na polje so note," je dodala lady Eleanor.

Glasbena knjižnica je bila predobro urejena in založena za človeka, ki se tako malo meni za umetnost. Simona je našla v nji večino novih del francoskih skladateljev, izbranih z okusom in skrbjo poznavaleca. Toda otrešla se je svojega presenečenja, odprla na pultu neko partituro in zaigra'a.

Izvrstni pouk in pogosto poslušanje mojstrskih del, ki jih ne podajajo nikjer tako, kakor v Parizu, je bilo razvilo njene prirodne zmožnosti, kajti imela je resničen talent.

Kakor da tega niti ne zapazi, jo je poslušala lady Eleanor z dolgočasnim obrazom in vsak trenutek obrača glavo ter se ozirala naokrog, ali pa trudoma iztezala roko in gladila svojega priletnega pa. ki ji je bil sedaj prišel čepet na kolena. Nato pa, kakor hitre je zamrl poslednji akord, je naglo ukazala brez vsake pohvalne besedice:

"Gotovo tudi pejete; zapojte, prosim."

Simoni je burno vzklopela duša. Z njo, ki je bila silno ljubljena v rodbinskem krogu in zelo negovana v družbi, še nihče ni bil ravnal s tako despotsko brezobzirnostjo. Hotela je že odgovoriti in odkloniti, toda premagalo jo je čustvo, ki je bilo silnejše od njenega ponosa. Iz ljubezni do dragih se pretrpi vse, tudi poniževanje.

(Nadaljevanje prihodnjih.)

Predor med Evropo in Afriko

Nashe vsakdanje življenje je polno fantastičnih načrtov. Srečen in zadovoljen mora biti le tisti, ki zna tudi zdaj najti v vrtnu razburljivih dogodkov vsaj nekaj romantike. Nobena doba ni živila v bolj uresničujočih se fantazijah kakor naša. Prav sedanjí dogodki nam omogočajo speniniti se čisto novega romantičnega načrta zgraditve podmorskega predora v Gibraltarski ožini. O tem se zdaj mnogo piše.

Bilo je med svetovno vojno, ko je španski general Don Mariano Rubio prvič v zgodovini predložil svetovni javnosti ta načrt. Zanj je imel vojaške in politične razloge. Predlagal je, naj bi zgradili v najožjem delu ožine med Kap Canares in Kap Ciras, širokem komaj 13 km na morskem dnu predor, ki bi bil dolg z dohodi okrog 58 km. Predor bi bil zgrajen približno 650 m pod morško gladino. Narčrt je bil za takratne čase preveč fantastičen in niti misliti ni bilo mogoče na to, da bi se uresničil. Ker je bil pa že sprožen, živi dalje v mislih vztrajnih in drznih projektantov.

Že leta 1919 sta pa predložila inženjerja Garcia Faria in Carlos Mendosa drug načrt, ki je vzbudil po svoji edinstvenosti veliko pozornost. Predlagala sta zgraditev plavajočega predora. To naj bi bila jeklena cev s svetlostjo 12 m, ki bi jo držale plavajoče naprave stalno kakih 30 m pod morskó gladino. Gradbeni stroški bi bili znašali takrat v našem denarju okrog 750 milijonov.

Tleja prav za prav ni bila nova, kajti že leta 1870 je razmišljala takratna turška vlada o neposredni zvezi Evrope z Azijo preko Bospora, kjer naj bi bil zgrajen podoben plavajoči predor, ki pa bi ga držale na morju posebne naprave na vodni pritisk. V tem sta se oba načrta razlikovala.

Ta način je uporabil drugi španski inženjer Fernando Herera. On je predlagal položiti plavajoči predor v Gibraltarski ožini samo 15 m pod morskó gladino, kar bi se omogočalo plovbo velikih prekoceanskih parnikov. Tunelska cev eliptičnega profila bi bila narejena iz železobitona in njen premer bi znašal okrog 25 m. Sestavljena bi bila iz 75 kosov, dolgih po 200 m in stalna lega vsakega kosa bi bila po višni in smeri zavarovana s četvernim zasidranjem na morskem dnu. Za svoj načrt si je izbral Herera progo med Kaplebuče pri Algeirasu in Kapalbancu pri Ceuti. Načrt bi zahteval zgraditev 15 km dolgega voda nad morško gladino in dveh 4 kilometre dolgih dohodnih ramp.

Noben izmed teh romantičnih načrtov pa še ni uresničen.

Toda to ne pomeni, da bi bili utopiistični. Nasprotno, zdaj ko je položaj na Sredozemskem morju tako napet in ko postaja pomen Gibraltarja od dne do dne večji, so italijanski in španski in ženjerji zelo zanimajo za te načrte. Vse kaže, da ni več daleč čas, ko bosta s podmorskim predorom zvezali Evropo in Afriko.

ŽALOSTNA VEST.

Iz starega kraja sem prejela pismo, ki mi naznanja, da so 11. januarja v Perišču, pošta Je-enice ob Savi na Dolenjskem, umrli moja draga mamica Katarina Krnjevc, roj. Latkovič.

Tukaj v Ameriki žalujemo za njo dve hčeri, Elizabeta in jaz doli podpisana ter vnuk Maks Dragič, v starem kraju pa njen mož in naš oče ter vnukinja Marija Mohorič in Katica Ryan ter vnuk Janez Dragič.

Spavaj sladko, draga nam mamica, v domači gomili! Nikdar vas ne bomo pozabili, vedno nam boš ostala v spominu. Naj vam sveti večna luč!

Elizabeta in Malči, hčeri.

Sreča v nesreči

Na najbolj prometni cesti v Maden, Mass., je počila bančnemu slu vreča, v kateri je nosil 5500 nikljev, ki so se zakotalili na vse strani. Vsi mimogredoči so jih začeli pobirati in jih vračati obupanem bančnemu uslužbencu. Pomagači so imeli dobre oči in so bili poštenj.

Samo devetnajst nikljev se je izgubilo.

VOJSKA PRESENEČENJ IN VOJNE ZVIJAJE.

Tako vidimo, da prinaša vsak dan nova presenečenja. Novim načinom pri napadu in obrambi se pridružujejo še vojne zvijske, ki pri vsej strašni tragediji te vojne včasih kaj ugodno in olajševalno vplivajo na živce.

Tako so Angleži pred kratkim postavili navidezno veliko letališče. Nekaj travnikov jim je služilo v ta namen. Na robih so postavili velike tope ali hangarje za letala iz — lepenke. Nemci so jih res kmalu močno bombardirali. Dvakrat trikrat se je Angležem posrečilo, da ta nakana, četrtič, pa so se Angleži zelo začudili, zakaj niso eksplodirale bombe, ki so bile vržene na vabe iz lepenke. Skrbno in radovedno so se po odhodu nemških letal približali navideznemu letališču, pa so spoznali, da so bile vržene ta dan lesene bombe. Ko so namreč Nemci spoznali zvijske, so se še oni pošalili z lesenimi bombami na papirnato letališče.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro dobovino Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Še. I-to je večkrat v Nemčiji, kjer se tudi pripeti, da Angleži bombardirajo nalašč za njih postavljene tovarne iz lepenke. Zima je tu in noči so vsak dan daljše. Zračni napadi, ki se vrste sedaj večinoma le ponoči, bodo lahko daljši in hujsi. To pridobitev na nočnem času bosta oba tabora skušala dobro izrabiti. Neizprosni boj med dvema vulkanoma, ki se odigrava v brezkončni zračni areni, bo pred koncem prinesel še na stotine senzacionalnih presenečenj in na tisoče posameznih tihih junaštev, ki bodo najdoločilnejša za zmago ali poraz.

ŽIVALSKÉ GOVORICE NI.

S posebnim glasom kliče koka piščančke, kadar je našla hrano. Psi renčajo ali pa prijazno lajajo, če se srečajo. Pred bližajočo se nevarnostjo svare kosi drug drugega s posebnim glasom, ki ga vsi razumejo. Če take pojave med živalskimi opazujemo, nam pride na misel, ali vendar nimajo tudi živali neke primitivne govoriče, s pomočjo katere se pogovarjajo in sporazumevajo.

Ravnatelj berlinskega akvarija dr. Oskar Heinroth je dolgo opazoval in poslušal glasove evropskih in izvnevropskih živali, jih zaznamoval, pa je prišel do zaključka, da posebne živalske govoriče, tudi najprimitivnejše, ni. Gre seveda za govoriče v človeškem pomenu. Človek ima besede, v katere lahko zajame ne samo to, kar se okrog njega dogaja, temveč tudi svoje misli in čustva. Celotnih jezikov se človek lahko nauči. Vsega tega pri živalih ni. Žival ne more svojih misli izraziti v besedah in nima tudi potrebnih izrazov za to. Nekateri glasovi, ki jih slišimo tudi pri živalih, so nagonski, prirojeni, in s redkimi izjemami tudi nepremeljivi. Živali ne oddajajo glasov zavestno, z namenom, da bi se hotele z drugimi živalmi pogovoriti ali sporazumeti, temveč nagonski. ti glasovi prihajajo na dan iz afektov, tako nekako, kot pri človeku smeh, jok, nenaden krik ali bol.

Tako imenovana živalska govoriča torej ni nobena prava govoriča, temveč neki od nara-

SLOVENSKO - AMERIKANSKI Koledar 1941

Pestra zbirka kratkih povesti, zanimivih člankov in poljudnih razprav iz zgodovine, zemlje- in narodo-pisja; kratkih zanimivosti iz vseh dob in delov sveta... Informativna knjiga za vsakega rojaka, ki zasleduje svetovne dogodke.

Citajte zanimiv članek: "O LOVU IN LOVCIH," ki ga je spisal Fr. Troha.

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Cena 50c

Vaoto lahko pošljete v znakah po 2 ct. 3 cente, če prebivate v Združenih državah.

Posebna priloga: Trije zemljevidi v barvah: EVROPA LETA 1914; EVROPA PRED SEDANJO VOJNO; EVROPA L. 1940

NAROČITE GA ŠE DANES

Slovensko Amerikanski Koledar za l. 1941, Velika Blaznikova Pratika za l. 1941, in Priročni Atlas (38 barvanih zemljevidov) — vse skupaj \$1.

ve popolnoma nagonski način oddajanja glasov. ki jih ista vrsta živali instinktivno razume ter se po njih ravna. To je ravno dovolj, da se ta ali ona živalska vrsta obrani. Kojkja bo na primer z istim prijetnim glasom vabila piščanec, čeprav bo nekje daleč od njih zaprta ali celo, če piščanec ploh nima. Ta primer nam jasno pokaže, da ta njen glas ni nekaj zavestnega, temveč posledica nekega notranjega nagona.

S tem seveda še ni rečeno, da bi bile možnosti živalskega sporazumevanja sploh nemogoče, ali zelo omejene in majhne. Večkrat lahko opazujemo, da sporočajo živali s temi nagonskimi znaki druga drugi zelo različne stvari. Se bolj kot pri sesalcih opazujemo to pri pticah. Mnoge ptice nimajo samo znakov strahu ali svrbi, temveč tudi druge znake za točno določene nevarnosti. Petelin na primer z posebnim glasom opozarja kokoši, če je prišel na dvorišče tuj pes. Njegovo svarilo pove, da je nevarnost spodaj, na zemlji. Če je prišla med kokoši kaka ptica roparica, jih bo petelin zopet

posvaril s posebnim glasom in vse bodo razumele, da jim preti nevarnost od zgoraj, iz zraka. Tudi kos ima različne znake za nevarnost na tleh in za nevarnost iz zraka.

S sikajočimi in vresčecimi glasovi skušajo prestrašiti sovražnika kokoši, kadar valijo, potem gosi, race, labodi, jerjavi in sove. Mnoge živali, ki so sicer popolnoma neme, oddajajo določene glasove samo v času, ko se podijo, kakor afriški noj, golobi smrdokavra in kukavica.

Ptice pevke drobe svoje melodije, čeprav jih ni nihče ničel. Nekatero, kot slavčki in ščinkavci morajo prej slišati druge slavčke ali ščinkavce in potem šele sami pojo.

Dr. Heinroth pripoveduje o nekem ščinkavcu, ki ni slišal nobenega ščinkaveca peti, da si je nazadnje "izmislil" neko svojo melodijo, ki pa niti malo ni bila podobna petju drugih ščinkavcev.

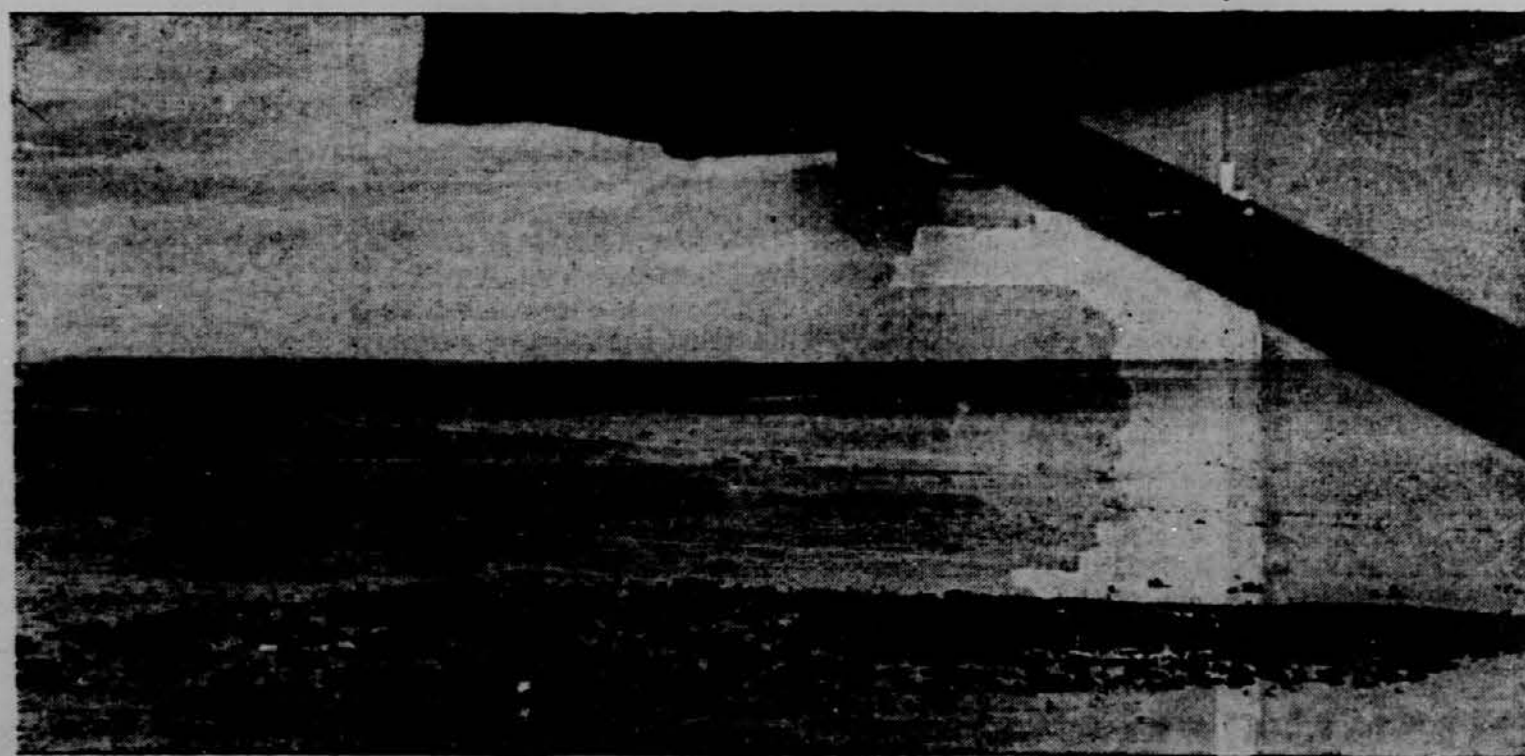
TELO JE HROMO, TODA DUH BISTER.

V vasi Makovištu v Srbiji živi siromašni Svetozar Čabič, ki je zdaj star 40 let. V spodnjem delu telesa je popolnoma hrom, tehta samo 40 kg in je visok 40 cm. Toda zato ga je priroda obdarila z izrednim duhom. Siromaček se je po 17. letu sam naučil čitati in pisati, potem pa se je lotil različnih obrtnij. Izkazal se je za prvovrstnega ključavničarja, razen tega zna še 15 različnih obrti in vsakomur popravi kot najboljši mojster, karkoli je treba popraviti. Nabavil si je različno moderno orodje, delavnico pa ima kar ob postelji, ki je dolga 90 cm. Poleg drugega je Svetozar odlični frizer in padar. Pravijo, da bo uredil svojevrsten muzej, s katerim bo dokazal, kaj vse lahko napravi tudi človek, ki ga je priroda telesno tako skopobdarila.

SMRTNA KOSA

Na farmi pri Reading, Pa., se je pred dnevi zadržal s plinom iz avtomobilskega motorja John Stupica, ki je bil rojen v Ameriki. Bil je poročen.

LAŠKI PORAZI V AFRIKI

Gorenja slika, ki je bila vzeta iz aeroplana, kaže več tisoč laških vojakov, ki so jih vjeli Angleži, ko so zavzeli Bardijo v Libiji.